

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 3ο - Φ Υ Λ Λ Ο Νο 7

ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΤΗΣ ΓΩΝΙΑΣ 2α

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να υπολογίσετε την τιμή των παραστάσεων :

α) $\eta\mu \frac{\pi}{12} \sigma\upsilon\nu \frac{\pi}{12}$

β) $1 - 2\eta\mu^2 \frac{\pi}{8}$

γ) $2\eta\mu \frac{\pi}{6} \sigma\upsilon\nu \frac{\pi}{6}$

δ) $2\sigma\upsilon\nu^2 \frac{\pi}{8} - 1$

ε) $1 - 2\eta\mu^2 75^\circ$

στ) $\eta\mu^2 \frac{\pi}{12}$

ζ) $\frac{2\varepsilon\varphi 22,5^\circ}{1 - \varepsilon\varphi^2 22,5^\circ}$

η) $2\eta\mu 15^\circ \eta\mu 75^\circ$

ΠΡΟΣΟΧΗ :

Ημίτονο της γωνίας 2α :

$$\eta\mu 2\alpha = 2\eta\mu\alpha\sigma\upsilon\nu\alpha$$

Συνημίτονο της γωνίας 2α :

$$\begin{aligned} \sigma\upsilon\nu 2\alpha &= \sigma\upsilon\nu^2\alpha - \eta\mu^2\alpha = \\ &= 2\sigma\upsilon\nu^2\alpha - 1 = \\ &= 1 - 2\eta\mu^2\alpha \end{aligned}$$

Εφαπτομένη της γωνίας 2α :

$$\varepsilon\varphi 2\alpha = \frac{2\varepsilon\varphi\alpha}{1 - \varepsilon\varphi^2\alpha}$$

2. Να γράψετε σε απλούστερη μορφή τις παραστάσεις :

α) $\eta\mu 3\chi \sigma\upsilon\nu 3\chi$

β) $2\eta\mu 4\chi \sigma\upsilon\nu 4\chi$

γ) $\eta\mu \left(\chi - \frac{\pi}{8} \right) \sigma\upsilon\nu \left(\chi - \frac{\pi}{8} \right)$

δ) $\eta\mu \left(\frac{\chi}{2} - \frac{\pi}{3} \right) \sigma\upsilon\nu \left(\frac{\chi}{2} - \frac{\pi}{3} \right)$

ε) $1 - 2\eta\mu^2 \frac{\chi - 3\pi}{2}$

στ) $\frac{2\varepsilon\varphi \frac{\alpha}{4}}{1 - \varepsilon\varphi^2 \frac{\alpha}{4}}$

ζ) $2\sigma\upsilon\nu^2 \left(\frac{3\pi}{4} - \chi \right) - 1$

η) $\frac{2\varepsilon\varphi 2\chi}{1 - \varepsilon\varphi^2 2\chi}$

θ) $2\sigma\upsilon\nu^2 \left(\frac{\chi - 2\pi}{2} \right) - 1$

ΣΧΟΛΙΟ :

Από τους παραπάνω τύπους παράγονται οι εξής :

- $\eta\mu^2\alpha = \frac{1 - \sigma\upsilon\nu 2\alpha}{2}$

- $\sigma\upsilon\nu^2\alpha = \frac{1 + \sigma\upsilon\nu 2\alpha}{2}$

- $\varepsilon\varphi^2\alpha = \frac{1 - \sigma\upsilon\nu 2\alpha}{1 + \sigma\upsilon\nu 2\alpha}$

3. Να αποδείξετε ότι :

$$\alpha) \sin^2 10^\circ - \sin^2 80^\circ = \sin 20^\circ$$

$$\beta) \sin^4 \alpha - \eta\mu^4 \alpha = \sin 2\alpha$$

4. Να αποδείξετε ότι :

$$\alpha) \frac{\eta\mu 2\alpha}{1 - \sin 2\alpha} = \sigma\phi\alpha$$

$$\beta) \frac{\eta\mu 2\alpha}{1 + \sin 2\alpha} = \varepsilon\phi\alpha$$

5. Να δείξετε ότι :

$$\alpha) 1 + \varepsilon\phi\alpha\varepsilon\phi 2\alpha = \frac{1}{\sin 2\alpha}$$

$$\beta) \varepsilon\phi(45^\circ - \alpha) = \frac{\sin 2\alpha}{1 + \eta\mu 2\alpha}$$

6. Ομοίως να αποδείξετε ότι :

$$\alpha) \frac{\sin \alpha + \eta\mu \alpha}{\sin \alpha - \eta\mu \alpha} - \frac{\sin \alpha - \eta\mu \alpha}{\sin \alpha + \eta\mu \alpha} = 2\varepsilon\phi 2\alpha$$

$$\beta) \sigma\phi\alpha - \varepsilon\phi\alpha = 2\sigma\phi 2\alpha$$

7. Να δείξετε ότι :

$$\alpha) \frac{1 - \eta\mu 2\alpha}{\sin 2\alpha} = \frac{1 - \varepsilon\phi\alpha}{1 + \varepsilon\phi\alpha}$$

$$\beta) \frac{\eta\mu 2\alpha + \eta\mu \alpha}{1 + \sin 2\alpha + \sin \alpha} = \varepsilon\phi\alpha$$

8. Να αποδείξετε ότι :

$$\alpha) \frac{1 + \sin \alpha}{\eta\mu \alpha} = \sigma\phi \frac{\alpha}{2}$$

$$\beta) \frac{1 + \sin \alpha + \sin \frac{\alpha}{2}}{\eta\mu \alpha + \eta\mu \frac{\alpha}{2}} = \sigma\phi \frac{\alpha}{2}$$

9. Να αποδείξετε ότι :

$$\alpha) \frac{\eta\mu 4\alpha}{1 - \sin 4\alpha} \cdot \frac{1 - \sin 2\alpha}{\sin 2\alpha} = \varepsilon\phi\alpha$$

$$\beta) \frac{\eta\mu 2\alpha}{1 - \sin 2\alpha} \cdot \frac{1 - \sin \alpha}{\sin \alpha} = \varepsilon\phi \frac{\alpha}{2}$$

10. Αν για τις γωνίες α, β ισχύει ότι $\alpha + \beta = \frac{\pi}{2}$, να δείξετε ότι :

$$\varepsilon\phi\alpha + \varepsilon\phi\beta = \frac{2}{\eta\mu 2\alpha}$$

11. Να υπολογίσετε τους τριγωνομετρικούς αριθμούς της γωνίας 2α , όταν :

α) $\eta\mu\alpha = \frac{4}{5}$ και $0 < \alpha < \frac{\pi}{2}$

β) $\eta\mu\alpha = -\frac{2}{3}$ και $\pi < \alpha < \frac{3\pi}{2}$

12. Να υπολογίσετε τους τριγωνομετρικούς αριθμούς της γωνίας 2α , όταν :

α) $\sigma\upsilon\nu\alpha = -\frac{1}{3}$ και $\pi < \alpha < \frac{3\pi}{2}$

β) $\epsilon\phi\alpha = \sqrt{3}$

13. Να υπολογίσετε την $\epsilon\phi(\alpha + 2\beta)$, όταν : $\epsilon\phi\alpha = -2$ και $\epsilon\phi\beta = \frac{1}{3}$.

14. Ομοίως να υπολογίσετε την $\epsilon\phi(\alpha - 2\beta)$, όταν : $\epsilon\phi\alpha = \frac{1}{2}$ και $\epsilon\phi\beta = 4$

15. Αν $\frac{\pi}{2} < x < \pi$ και $4\sigma\upsilon\nu^2x - 2\sqrt{2}\sigma\upsilon\nu x = 4$, να υπολογίσετε τους τριγωνομετρικούς αριθμούς της γωνίας $2x$.

16. Να υπολογίσετε τους τριγωνομετρικούς αριθμούς της γωνίας $2x$ όταν $0 < x < \frac{\pi}{2}$ και $5\eta\mu^2x - 16\eta\mu x + 3 = 0$.

17. Αν είναι $\pi < x < \frac{3\pi}{2}$ και $\sigma\upsilon\nu x = -\frac{3}{7}$, να υπολογίσετε τους τριγωνομετρικούς αριθμούς της γωνίας $\frac{x}{2}$.

18. Αν $\frac{\pi}{2} < x < \pi$ και $4\sigma\upsilon\nu^2x - 11\sigma\upsilon\nu x - 3 = 0$, να υπολογίσετε τους τριγωνομετρικούς αριθμούς της γωνίας $\frac{x}{2}$.

19. Αν είναι $\sigma\phi x = \frac{3}{4}$ και $x \in \left(\pi, \frac{3\pi}{2}\right)$ να υπολογίσετε τις τιμές των παραστάσεων :

α) $\sigma\upsilon\nu 2x$

β) $\eta\mu x$

γ) $\sigma\upsilon\nu 3x - \sigma\upsilon\nu \frac{x}{2}$

20. Αν είναι $\eta\mu \frac{x}{2} = \frac{1}{4}$ και $x \in \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right)$ να υπολογίσετε τις τιμές των παραστάσεων :

A = $\eta\mu 3x$

B = $\epsilon\phi^2 2x$

21. Να λύσετε τις επόμενες εξισώσεις :

α) $\eta\mu 2x - 2\eta\mu x = 2\sigma\upsilon\nu x - 2$

β) $\eta\mu 2x - \sqrt{2}\eta\mu x = 0$

γ) $\eta\mu 2x + \sqrt{3}\sigma\upsilon\nu x = 0$

22. Να λύσετε τις εξισώσεις :

α) $\sigma\upsilon\nu 2x + 3\eta\mu x = 2$

β) $2\sigma\upsilon\nu 2x = 3\sigma\upsilon\nu x - 1$

23. Να λύσετε τις παρακάτω εξισώσεις :

α) $2\sigma\upsilon\nu x + \eta\mu 2x = 0$

β) $\sigma\upsilon\nu 4x + \sigma\upsilon\nu 2x = 0$

24. Να λύσετε τις εξισώσεις :

α) $\sigma\upsilon\nu 2x + \eta\mu^2 2x = 1$

β) $2\eta\mu^2 x + \eta\mu^2 2x = 2$

25. Να λυθούν οι εξισώσεις που ακολουθούν :

α) $1 + \sigma\upsilon\nu 2x - \eta\mu 2x = 0$

β) $\sigma\upsilon\nu 2x + \eta\mu x = 1$

26. Να λύσετε την εξίσωση : $\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu 2x + \eta\mu^3 x - 1 = 0$.

27. Να λύσετε τις εξισώσεις :

α) $\sigma\upsilon\nu 2x + 2 = 2\eta\mu^2 \frac{x}{2}$

β) $\sigma\upsilon\nu x + \sigma\upsilon\nu^2 \frac{x}{2} = 0$

28. Να λύσετε τις εξισώσεις :

α) $2\eta\mu^2\frac{x}{2} = 2 + \eta\mu^2x$

β) $4\sigma\upsilon\nu^2\frac{x}{2} - \sigma\upsilon\nu^2x = 2$

γ) $2\sigma\upsilon\nu x + 3 = 4\sigma\upsilon\nu\frac{x}{2}$

δ) $\sigma\upsilon\nu x + 2\sigma\upsilon\nu^2\frac{x}{2} = 2$

29. Να λύσετε την εξίσωση : $\eta\mu 2x = \epsilon\phi x$.

30. Να λυθεί η εξίσωση : $\epsilon\phi x \cdot \epsilon\phi 2x = 3$.

31. Να λύσετε τις εξισώσεις :

α) $\eta\mu\epsilon\phi\frac{x}{2} = \sigma\upsilon\nu x$

β) $\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x = 1$

32. α) Να δείξετε ότι : $\sigma\upsilon\nu 4x = 8\sigma\upsilon\nu^4x - 8\sigma\upsilon\nu^2x + 1$.

β) Να λυθεί η εξίσωση : $16\sigma\upsilon\nu^4x - 16\sigma\upsilon\nu^2x + 1 = 0$.

γ) Να δείξετε ότι το $\sigma\upsilon\nu 15^\circ$ είναι ρίζα της εξίσωσης : $8x^4 - 8x^2 + \frac{1}{2} = 0$.

33. Αν σ'ένα τρίγωνο $AB\Gamma$ ισχύει : $1 - \sigma\upsilon\nu A = \eta\mu\frac{A}{2}$, να δείξετε ότι : $B + \Gamma = 120^\circ$.

34. Αν $x = \frac{\pi}{6}$, είναι ρίζα της εξίσωσης : $\lambda^2 + \sigma\upsilon\nu 2x = 1 + 6\eta\mu^2x$, να λύσετε την εξίσωση.

35. Να εξετάσετε αν είναι σωστές ή λανθασμένες οι επόμενες προτάσεις. Να αιτιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

α) $\eta\mu 2\alpha = 2\eta\mu\alpha$

β) $\eta\mu\sigma\upsilon\nu\alpha = \frac{1}{2}\eta\mu 2\alpha$

γ) $\epsilon\phi 2\alpha = \frac{2\epsilon\phi\alpha}{1 + \epsilon\phi^2\alpha}$

36. Να εξετάσετε ποιές από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιές όχι.
Να αιτιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

α) $\eta\mu 2\alpha = \frac{2\varepsilon\varphi\alpha}{1 + \varepsilon\varphi^2\alpha}$

β) $\frac{\eta\mu 2\alpha}{2} = \eta\mu\alpha$

γ) $\sigma\upsilon\nu\alpha + 1 = 2\sigma\upsilon\nu^2\frac{\alpha}{2}$

δ) $\eta\mu\frac{\alpha}{2}\sigma\upsilon\nu\frac{\alpha}{2} = \frac{\eta\mu\alpha}{2}$

ε) $1 - \varepsilon\varphi^2\alpha = \frac{2\varepsilon\varphi\alpha}{\varepsilon\varphi 2\alpha}$

στ) $\sigma\upsilon\nu 2\alpha = \frac{1 - \varepsilon\varphi^2\alpha}{1 + \varepsilon\varphi^2\alpha}$

37. Στην αριστερή στήλη δίνονται τριγωνομετρικές εξισώσεις, ενώ στη δεξιά οι τιμές των γωνιών που τις επιλύουν. Να συνδυάσετε τις εξισώσεις με τις σωστές τους λύσεις.

Εξισώσεις

Λύσεις

• $\sigma\upsilon\nu^2 2x - \eta\mu^2 2x = 1$

• $x = (2k \pm 1)\pi, k \in Z$

• $\eta\mu 2x - \sigma\upsilon\nu x = 2\eta\mu x - 1$

• $x = k\pi + \frac{\pi}{2}$ ή $x = k\pi - \frac{\pi}{4}, k \in Z$

• $\sigma\upsilon\nu 2x - \sigma\upsilon\nu x = 2$

• $x = \frac{k\pi}{2}, k \in Z$

• $1 + \sigma\upsilon\nu 2x + \eta\mu 2x = 0$

• $x = 2k\pi$ ή $x = 2k\pi + \frac{\pi}{6}$ ή

$x = 2k\pi + \frac{5\pi}{6}, k \in Z$

• $\sqrt{3}\eta\mu 2x - 3\sigma\upsilon\nu^2 x = \eta\mu^2 x$

• $x = 2k\pi \pm \frac{\pi}{6}, k \in Z$

• $x = k\pi + \frac{\pi}{3}, k \in Z$

38. Αν $\varepsilon\varphi\theta = \frac{\beta}{\alpha}$, η τιμή της παράστασης $\alpha\sigma\upsilon\nu 2\theta + \beta\eta\mu 2\theta$ είναι :

A : $\frac{\beta}{\alpha}$

B : β

Γ : α

Δ : 2β

E : 2α

39. Αν $\varepsilon\varphi 2x = 2$ και $\pi < x < \frac{3\pi}{2}$, τότε η $\varepsilon\varphi x$ είναι ίση με :

A : $\frac{1}{2}$ B : -1   Γ : $\sqrt{3}$ Δ : $\frac{-1-\sqrt{5}}{2}$

E : $\frac{-1+\sqrt{5}}{2}$

40. Αν $\eta\mu\alpha = -\frac{2}{3}$ και $\pi < \alpha < \frac{3\pi}{2}$, τότε $\eta\mu 2\alpha$ είναι ίσο με :

A : $\frac{2\sqrt{3}}{3}$ B : $\frac{2}{3}$ Γ : $\frac{2\sqrt{5}}{3}$ Δ : $\frac{4\sqrt{5}}{9}$

E : $\frac{1}{3}$

41. Αν $\varepsilon\varphi\alpha = \sqrt{2}$ τότε η $\varepsilon\varphi 2\alpha$ είναι ίση με :

A : $-\sqrt{2}$ B : -1   Γ : $2\sqrt{2}$ Δ : $-2\sqrt{2}$

E : 1

42. Αν $3\sigma\upsilon\nu^2 x - 13\sigma\upsilon\nu x + 4 = 0$, $0 < x < \frac{\pi}{2}$, τότε η τιμή του $\sigma\upsilon\nu 2x$ είναι :

A : $\frac{1}{3}$ B : $-\frac{2}{3}$ Γ : $-\frac{4}{9}$ Δ : $\frac{5}{9}$

E : $-\frac{7}{9}$

43. Όταν $\varepsilon\varphi\alpha = -3$ και $\varepsilon\varphi\beta = 2$, τότε η τιμή της $\varepsilon\varphi(2\alpha - \beta)$ είναι :

A : 1   B : $-\frac{1}{3}$ Γ : $-\frac{1}{2}$ Δ : 3

E : $-\frac{2}{3}$